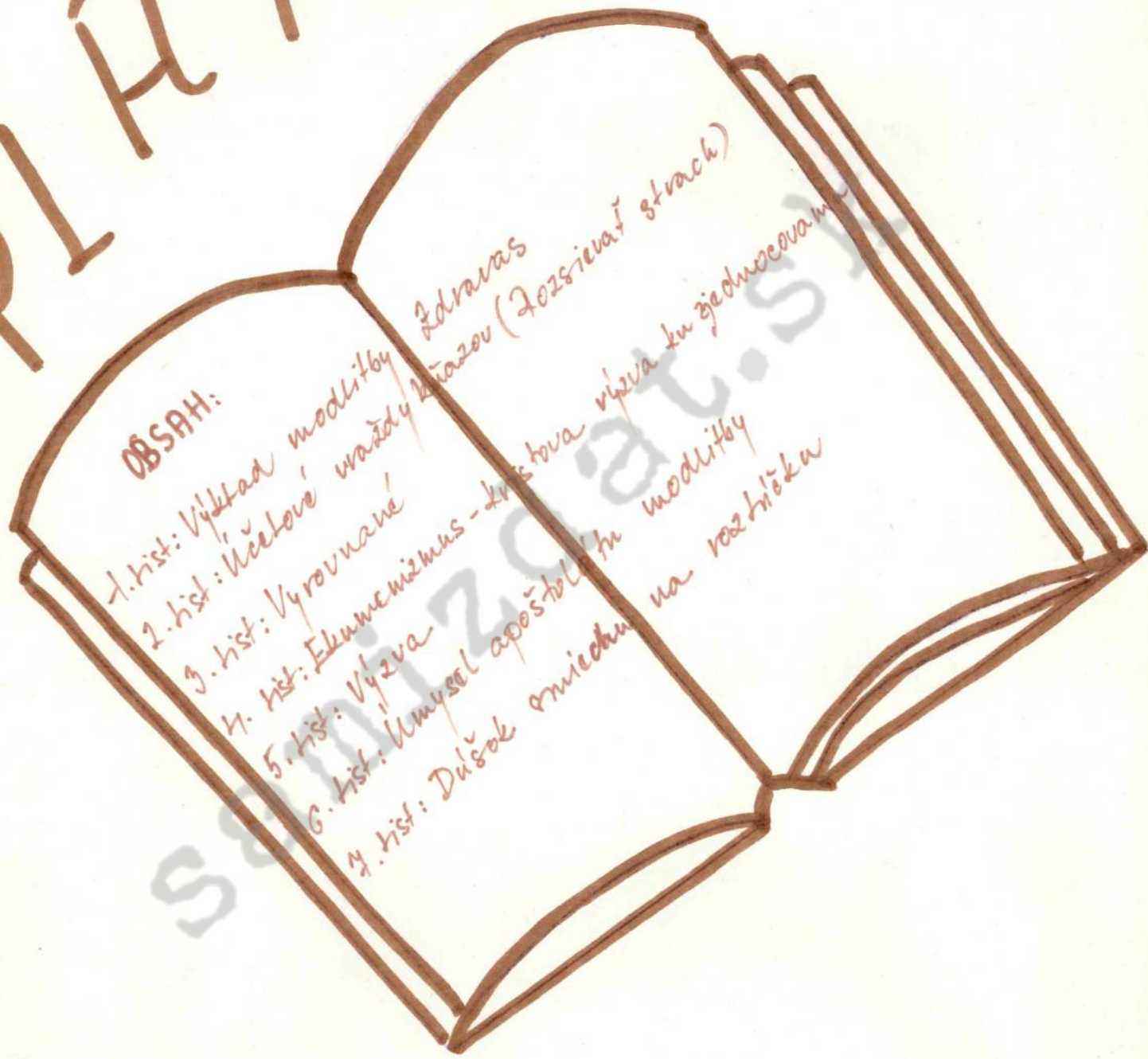

PIÄTOK

OBSAH:

1. hist: Výklad modlitby
2. hist: Viacero' wašdy žiarov (Zozsienaj strach)
3. hist: Vyrovnané
4. hist: Ekumenizmus - Kristova výzva ku jednotovaní
5. hist: Výzva
6. hist: Úmysel apoštolu modlitby
7. hist: Dušok omičku na rozhičku

SEPI. / m'

VÝKLAD MODLITBA: " Z D R A V A S "

/Pokračovanie k II. časti: Pozdrav Alžbety /

Ako pozdrav anjela, tak aj chválospev Márie je malým veľdielom výkladu Starého zákona a Božieho diela spásy. Z neho zároveň vidíme, že Mária, ktorá aj tu zachovala všetky tie slová a uvažovala o nich vo svojom srdci počas dlhej púti k Alžbete, pochopila narážky anjela na veľké prislúbenia Božie, pochopila spásodejinné súvislosti počatia Božieho Syna.

Horoví: Čo Boh prislúbil Abrahámovi a otcom /v. 55/, čo zvestovali proroci, to sa teraz stalo. Je tu ten, v ktorom budú požehnané všetky národy a toto požehnanie platí naveky / v. 55/. Počnúc Abrahámom z generácie na generáciu budoval Boh svoje dielo milosrdenstva /v. 50/ a teraz ho dovršil. Zároveň zhrňuje v podivuhodnej skratke zákony Božieho počínania pri tomto diele spásy. Nie vládcovia, bohatí a mocní sú Boží vyvolení, nie títo hybu osudmi ľudstva, ale Božia skrytá moc, ktorá pôsobí v nízkych a núdznych, ktorí sa ho boja. Z tohto milosrdného a podivuhodného Boha sa teší Mária. Ju ako jednu z nízkych vyvolil Pán, preto odteraz ju blahoslavenou budú nazývať všetky národy /v. 47-48/.

Tolko k výkladu Alžbetinho pozdravu: Požehnaná medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Alžbeta je vlastne spolu s anjelom Gabrielom vzorom a prototypom všetkých, ktorí cez dejiny pozdravujú Máriu pozdravom - Raduj sa. Zo slov anjela opakuje - nevedomky - akoby ich podstatný odkaz: Požehnaná si! Povedala to z vnuknutia Ducha, ako to výslovne čítame /2, 42/. Opravdu nie je ani možné nazvať Máriu požehnanou, iba v Duchu Svätom. Ale navyše: nie je možné nazvať Máriu požehnanou a nedodať - požehnaný je plod tvojho života, Ježiš!

Tieto súvislosti sú drahocennou útechou a uistením pre tých, ktorí sa modlietajú Raduj sa! Svedectvom pre tých, ktorí to nerobia! Alžbeta hovorila k Márii vzácné posvätné slová a bolo to dielom Ducha Svätého. Jej slová sa ozývajú denne stáročiami z úst všetkých pokolení /Lk 1, 48/ a to je tiež dielom Ducha Svätého. Pretože nikto nemôže nazvať Ježiša požehnaným, ako ani nikto nemôže ho nazvať Pánom, iba v Duchu Svätom. /1 Kor 12, 3/.

III. časť: Modlitba Cirkvi

Zdá sa, že prvá aj druhá časť z našej modlitby môže byť aj pre veriace z reformácie zásadne prijateľná. Nakoniec, bolo by nelogické vyhlásiť opakovanie biblických slov za nebiblické a zakazovať veriacim to, čo robili z Božej bôle a z Božieho vnuknutia Gabriel a Alžbeta: pozdraviť Máriu ako milostou obdarenú a velebiť jej syna ako požehnaného, tešiť sa spolu s Máriou z veľkých skutkov Božích a takto naplňovať proroctvo zapísané u Lukáša 1, 48.

/ Pokračovanie v budúcom čísle. /

Cirkev sa znova musí naučiť báť-vyhrážal sa Kríža. Jeho slová sa premenili na skutočnosť vraždou Poláka, a udalosťami po nej.

13.11.1987 dostal 34-ročný kňaz Michal Stríženec anonymný telefonát, že po Polákovi je na rade on. Asi o pol hodinu na to zostalo pred jeho farou v Bábce, okres Galanta, auto. Vystúpili z neho dvaja neznámi muži a namiesto zvonenia začali divoko báchať do dverí. Stríženec zatelefonoval na políciu. Kým prišla, muži zmizli. Je pozoruhodné, akú otázku položila polícia farárovi: či chodíava na schôdze Facem in terris.

V polovici decembra vnikli v noci na faru v Nesluši na severe Slovenska dvaja muži. Gazdina ich zbadala a domácim telefónom upozornila farára Jána Tarábka, ktorý býva na poschodí. Ten zapol elektrický spínač zvonov. Zvony sa rozozvučali a muži ušli.

Začiatkom januára 1988 prišli na faru vo Veľkom Ľure, okres Levice dvaja muži a žiadali 73-ročného farára Štefana DEKANA, aby išiel s nimi zaopatrú chorého. Len čo vyšli von, objavil sa tretí muž, zamaskovaný a tyčou zrazil duchovného na zem. Muži ho zviazali a vnikli do fary, kde ukradli asi 3000 Kčs a dejaké cennosti. Bezpečnosť na základe popisu farára Dekana zhotovila xxx fantómové obrazy páchateľov. Jeden z nich však vôbec nezodpovedal skutočnosti: predstavoval totiž cigána, hoci na prepade sa nijaký cigán nezúčastnil. S fantómovými obrazmi príslušníci bezpečnosti, sledujúce svoje zámery, chodili po celom Slovensku po farách a pýtali sa kňazov, či poznajú zobrazených mužov. Symptomické je, že aj prípad farára Dekana vyšetruje oddelenie hospodárskej kriminality v Bratislave.

Ak sa vezme do úvahy skutočnosť, že výhražné anonymné telefóny a útoky na kňazov sa množia na rozličných miestach Slovenska, že bezpečnosť ich viac ako inokedy obťažuje, je zrejmé, že nejde o lápežné prepady, ale o epizódky, ktoré sú súčasťou presného plánu: vytvoriť atmosféru strachu medzi duchovnými, a tak ochromiť ich dušpastiersku činnosť.

V prvom momente sa zdalo, že režisérsky vraždy Poláka dosiahli svoj cieľ. Medzi kňazmi skutočne nastalo isté znepokojenie. Niekoľkí dokonca žiadali penziovanie. O dajakom ochromujúcom zastrešení však nemôže byť ani reči. Kňazi vo celku nestratili odvahu, hoci niektorí siahli po niektorých bezpečnostných opatreniach. Jedni si obstarali psov, iní každý večer zabarikádovovali vchod do fary, a pod. Po čase azda od toho upustia, neistota však ostane. A budú ich upozorňovať, že prehľadovanie patrí k podstate Cirkvi v dejinách. Utrpenie a krv jednotlivých veriacich a Cirkvi ako celku tvorí pre svoj mystický vzťah k tajanstvu Kristovho kríža výkupnú cenu za určité národy, ba i celé ľudstvo.

LISTOVALI SME V KALENDÁRI

14. september - Povýšenie sv. Kríža

Rímska cisárovná sv. Helena našla v Jeruzaleme v r. 326 Kríž, na ktorom Pán Ježiš Kristus, Spasiteľ sveta dokonil dielo ľudského vykúpenia. A na pamiatku tejto udalosti avätí cirkev od piateho storočia dňa 3. mája každého roku slávnosť nájdenia sv. Kríža. Cisár Konštantín vystavil podľa vôle svojej matky sv. Heleny r. 335 veľkolepý chrám na vrchu v Jeruzaleme, kde bol sv. Kríž nájdený. Polovicu tohto Kríža ozdobeného zlatom a striebrom vystavila sv. Helena v tom chráme k úcte variacim a druhú polovicu poslala svojmu synovi do Carihradu. Ten si čiastku ponechal, ale časť poslal do Ríma a dal ju uložiť v novovystavanom chráme sv. Kríža. Za cisára Heraklia ustanovila sv. cirkev novú slávnosť k úcte sv. Kríža, ktorá sa od toho času slávi každoročne 14. septembra pod menom: Povýšenie sv. Kríža. Polovica sv. Kríža zostala až do r. 614 v Jeruzaleme. Tého istého roku povstal mocný kráľ Perzie Chosroes proti oslabenému rímskemu cisárstvu, pustolil a zaujal prekvitajúce kresťanské mestá. Odvíckol i sv. Kríž. Vedel, že kresťania saho vážia a zaplatí azná bohaté výkupné. Roku 622 po Veľkej noci zhrozil cisár Heraklius svojich bojovníkov a vypovedalí Chosroesovi vojnu. Noci mal málo vojska, slávil jedno víťazstvo za druhým. K Peržanom nebol krutý a daroval im slobodu, tí si ho preto tiež obľúbili. Porazený Chosroes utekal z krajiny nosiac so sebou sv. Kríž. Sami Peržania ho nenávideli a siahali mu na život. Nakoniec ho zavraždil jeho vlastný syn Sizroes, keď sa dozvedel, že ho otec vydal. Keď sa potom Sizroes stal kráľom, prosil cisára Heraklia o pokoj, navrátil odňaté krajiny Bizancii, prepustil kresťanov na slobodu, vrátil drahocenné poklady azapečatenú skrinku so sv. Krížom. Sám Heraklius vzal Kríž na peccia a vniesol ho do chrámu, kde ho povýšil na oltár, ako i predtým stával. To sa stalo dňa 14. septembra 629 a od toho dňa sa diali mnohé divy pri sv. Kríži v Jeruzaleme. Oniakoľko rokov zajali Jeruzalem Turci. Aby sv. Kríž nebol pohananý, preniesli ho do Carihradu. Z neho oddelili malé čiastočky európskym panovníkom, ktorí ich ako najdrahší poklad ukladali do chrámov a vróne ctíli. Bože, ktorý nás dnešného dňa slávnosťou povýšenia sv. Kríža obveseluješ, udeľ nám, prosíme, aby sme, poznajúc tajomstvo jeho na zemi, zaslúžili si obdržať cenu jeho vykúpenia v nebesiach. Ktorý žijíš a kraluješ Boh Otce, Syn a Duch svätý po všetky veky vekov. Amen.

SONET

Kaz pochopiš, že bolesť je aj sladká,
kto a pokorou ju prijíma.
Tak naučila ma dlho chorá matka
a táto múdrosť matkina
mi zostala jak dar, keď prídu kríže
a učím sa ich snášať bez zloby,
Hej, ja som to dostal z rodnej chýle
a iba tot čuňu ozdobi.

VYROVNANÉ

Bolo to už dávno, nie však až tak, že by som si na onú príhodu nespomenul práve teraz, keď som v našom Plátku zachytil takmer štvorstránkovú presbu o príspevky. Budem teda skúšať vašu trpezlivosť a začnem pekne po poriadku.

Jedného dňa, keď sa nebo mračilo a vietor pripomínal silu prírody, vracal som sa z návštevy, ktorá nebola doma, ostatne, ako sa má dosť často stáva, keď sa vopred neohľadím. V myšlienkach som sa zaoberal otázkami: Kde môžu byť? Kedy prídu? Čo teraz? A takto so sklonenou hlavou som kráčal k autobusovej zastávke, odkiaľ by ma autobus previezol na železničnú stanicu. Prešiel som cez križovatku a zaoberajúc sa svojimi otázkami som si uvedomil, že tam na križovatke stála stará žena opierajúc sa o paličku. V prvom momente som túto myšlienku zavrhol ako niečo neskutočné, i keď pre istotu som sa obzrel. Nie, nezdalo sa mi to. Zastal som, pozerajúc na ňu, uvažujem na čo čaká, nie je jej zima? Ona však vytrvalo stála nasvojom mieste. Tak som k nej podišiel a pýtam sa: "Chcete prejsť na druhú stranu?" Pozrela na mňa cez silné okuliare, sklopila zrak a povedala len: "Áno." "Ja vás prevediem" vyltelo zo mňa a už som jej podával ruku. Ona si šikovne preložila paličku do druhej ruky a pevne sa ma chytil. Vtedy som pocítil jej dľaň, vtedy som pocítil jej úplnú odovzdanosť spôsobenú unaveným zrakom, neposlušnými nohami a slabým telom. Pomyly a vážne kráčala vedľa mňa. Keď sme prešli, poďa ovala sa mi a vydala sa na ďalšiu cestu a ja som šiel k zastávke obohatený o p znanie, že i starí ľudia majú teplé dlane a pokorné, trpezlivé srdcia ochotné prijať pomocnú ruku. Zrakom som ešte zablúdil do davu, ale už som jej nevidel. Po príchode na železničnú stanicu som zabudol na túto príhodu. Kúpil som si lístok a chcel som i miestenku, nakoľko vlak, ktorým som chcel cestovať bol povinne miestenkový. Ako sa vraví, mal som smolu, miestenky už nemali. Keďže bol už pokročilý čas a ja som nechcel cestovať nočným spojom, rozhodol som sa i napriek tomu že nastúpim a miestenku mi predá sprievodca. Stal som si dohodbičky a trochu netrpezlivo som očakával jeho príchod. Netrvalo dlho a stál pri mne pýtajúc okrem lístku i miestenku, muž som vyšiel s pravdou von. "Nedá sa nič robiť" vraví, "ste ochotný zaplatiť 40 Kčs?" Samozrejme, vyťahujúc peniaze som sa na ne smutne díval. Veď na moje pomery je to luxus mať miestenku namiesto možných 4 za 40 Kčs. Nato sa usiel a usadil ma utrús ac poznámku, že do Nových Zámkov to nejak vydržím. Vzápätí bol preč. Ostal som prekvapený sedieť ešte stále v rukách žmolisc dve dvadsaťkorunáčky. Práve v tom okamihu ma napadlo. Spomenúc si na tú starú ženu mi myslou prebehla kacírka myšlienka: "Tak, a je to vyrovnané!"

Zvyšok cesty som uvažoval, či dokážem i ja vyrovnávať skóre darov prijatých a darovaných. Ako to dopadlo? Nestačil som svoju meditáciu doviestť dokonca - bol to rýchlik, napriek tomu som i vďaka týmto príhodom prežil pekný a dúfam, pre mňa i poučný deň.

*****

STRATENÝ JE DEŇ NÁŠHO ŽIVOTA, KEĎ SME SA NEZASMIALI. /S.Chamfort/

*****

/Krátkozamyšlenie sa nad ekumenickým stretnutím v Pécsi/

Motto: Pred svojim umučením sa Pán Ježiš modlil ku svojmu Otcovi aj za tých, ktorí skrze slovo učeníkov uveria. Neho.: "Aby všetci boli jedno, ako Ty, Otče si vo mne, a ja v Tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet uveril, že ty si ma poslaš." /Jn.17,21/

Počas takmer 2000 ročnej existencie Cirkvi sa okrem zjednocujúcich tendencií prejavili aj tendencie exentrické. Boli zapríčinené ľudskými omylmi a nedostatočným využívaním darov Ducha svätého. Kristus, náš Pán, však zjednocuje a to aj v okamihoch životných protirečení, ktoré treba riešiť v duchu Božej lásky. Táto základná myšlienka bola aj "leitmotívom" /ústrednou myšlienkou/ ekumenického stretnutia mladých v Pécsi v dňoch 28.4.-1.5.89. Stretli sa tu ľudia z celej Európy, aby v bratskej jednote a oslave Boha našli vnútorný pokoj. Spozna hraníc Maďarska prišlo asi 14 tisíc ľudí. Videl som, ako niektorých tlačili na invalidných vozíkoch. Pri príchode do mesta nás vítali usmerňujúce tabuľky. Organizátori nám dali program stretnutia, list Rogera Schütza, zakladateľa komunity v Taizé, kartičky na mestskú dopravu a na stravu a plánik mesta, na ktorom bol vyznačený farský kostol a adresa nášho prechodného pobytu. Strava bola zabezpečená v meste ubytovania a čiastočne pred katedrálou/nasáčkovaná/. Každému sa snažili vyhovieť tak, aby mohol absolvovať program stretnutia v ~~niek~~ kostole svojej viery, cirkvi. Vo farských kostoloch sa konali stretnutia menšieho rozsahu a podľa cirkvi. Tu sme sa podelili na menšie spoločenské, v ktorých prebiehala diskusia s tlmočením. /Tu vás vyzývam k učeniu cudzích jazykov/ Oboznámili sme sa s tým, ako vznikalo toto zjednocujúce hnutie a postupne sme mali prebrať témy súvisiace so šírením ekumenizmu. Boli to témy o tom ako dosiahnuť pokoj srdca /Jn.14,23-27/ o chodení s Kristom /Lk 24,13-35/ o tom, čo môžeme robiť pre to, aby mohol na našej Zemi každý človek žiť /Iz.42,1-7/ a o radosti zo spoločnej modlitby /Sk.2,42-47/. Každý mohol porozprávať, ako to prežíva, odovzdať svoje skúsenosti. Všetky témy sme nestihli prebrať pre nedostatok času. Osobné skúsenosti boli veľmi hlboké a povzbudzujúce. Dvakrát denne boli stretnutia väčšieho druhu v katedrále, v športovej hale a v dvoch kostoloch. Tu boli spoločné modlitby a chválospevy/piesne z Taizé, ktoré pre melodickosť a textovú hĺbku odporúčam aj našej mládeži/ Brat Roger mal vždy príhovor /preklady do rôznych rečí boli v jednotlivých častiach katedrály, ktorá bola prepojená s ďalšími miestami väčších stretnutí/ Najkrajší zážitok bol, že je medzi nami Kristus. Bolo to vidieť z toho, že ľudia, ktorí sa navzájom nepoznali si boli bratsky blízky službou i prejavom. Keď som sa vrátil domov, na internáte som pozdravil prvého chlapca, ktorého som stretol, a potom mi zaplo, dže ho nepoznám. V Pécsi boli ešte zvlášť stretnutia Čechoslovákov, na ktorých sa hovorilo o vzájomnom prepojení spoločností, aby sa nám okrem iného aj ľahšie organizovali podobné stretnutia. Zobrali sme si príklad z harmonického zvládnutia organizačnej stránky, zo zapojenia širokého farského spoločenstva, v ktorom sa prejavovala prvotná kresťanská služba. Moja výzva, ako účastníka tohto stretnutia ku vám mladým, snažte sa o ekumenizmus na každom kroku, pretože Kristus zjednocuje. /Mladý je každý, kto hlboko prežíva problémy prítomnosti a snaží sa ich riešiť podľa Krista v spolupráci s Duchom sv./

S bratským pozdravom Váš TeL.

VÝZVA I

Boh stvoril človeka ako muža a ženu. Od ich vzájomnej spolupráce a miery harmónie závisí kvalita nášho života. Platí to aj vo všeobecno ti, a o to viac u nás - kresťanov. Platí to pre úplne mladých aj pre starších. Preto vás vyzývam, aby ste sa zapojili do všeobecnej diskusie o tom, aké vlastnosti má mať kresťanský muž, kresťanská žena, resp. pre vás mladých kresťanský chlapec, kresťanské dievča. Čakám vaše príspevky aj konkrétne príbehy zo života, z vášho blízkeho okolia, v ktorých sa prejavia charakterové vlastnosti /kladné aj záporné, dúfam že kladných bude viac/ nás všetkých, poslúžite tým sebe navzájom.

Váš Plátok - váš služobník.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MESIAC SEPTEMBER

Aby mladí ľudia vedeli v duchu evanjelia uskutočňovať ideály slobody, ľudského pokroku a spoločného dobra.

Srdce Ježišovo, sprevádzaj svojim požehnaním kazateľov, spovedníkov a duchovných radcov.

DÚŠOK SMIECHU NA ROZLÚČKU

O z n a m y . . .

Misionár je chorý, nemôže odslúžiť sv. omšu. Zavolá černocho a prosí ho, aby vyhlásil toto:

Páter je chorý, preto vymeškanie dnešnej sv. omše nie je hriech. Na druhý týždeň je sviatok sv. Petra a Pavla a milodary zo zvončeka budú patriť pápežovi. V piatok je prvý piatok, vtedy požehnám sobáš X.Y. Kto by vedel o manželskej prekážke, nech to oznámi. V kostole sme našli balík, jeho majiteľ ho môže prevziať v zákrstii.

Černoch oznam vyhlásil takto:

Páter je veľmi chorý, ale to nie je jeho hriech, buďte spokojní. Na druhý týždeň - prvý piatok príde pápež a on bude vyberať do zvončeka. V piatok bude sviatok X.Y. a páter požehná sobáš sv. Petra a Pavla. Kto vie o manželskej prekážke, nech to b donesie v balíku do zákrstia.